



ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

1 (4) 2024

2024

SCIENCEPROBLEMS.UZ

**ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ
ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ**

№ 1(4) - 2024

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2024

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор.

Мавланов уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Аброр – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

Турсунов Равшан Нормуратович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети Тарих факултети доценти

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Раја Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўқтамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Холов Актам Ҳатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Ҳамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б., Тошкент молия институти;

Шакаров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яҳшиликов Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Хошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Носирхолжаева Гулнора Абдукаххаровна – т

Турдиев Ҷекруз Собирович – фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Бухоро давлат университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шуҳрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Салаҳутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Рахман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Сайдов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАР:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуротовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Ҳуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфзизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти хузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Файбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти хузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Утемуратов Махмут Ажимуратович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳакимов Комил Бахтиярович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Юсупов Сардорбек Баходирович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судъялар олий кенгаши хузуридаги Судъялар олий мактаби;

Жўраев Шерзод Юлдашевич – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Бабаджанов Атабек Давронбекович – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Раҳматов Элёр Жумабоевич - юридик фанлар номзоди, Тошкент давлат юридик университети;

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Хашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Жавлиева Шахноза Баходировна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети;

Бобомуротова Латофат Элмуродовна - педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети.

Закирова Феруза Махмудовна - педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети хузуридаги педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази; Тайланова Шохида Зайневна – педагогика фанлари доктори, доцент.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Васила Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Хайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбаҳор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психологияси кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарқанд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодира Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

Содиқова Шоҳида Мархабоевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насридин Атакулович –сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич –сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси хузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхати (Рўйхатга) киритилган.

Электрон журнал **1368-сонли гувоҳнома** билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEM S TEAM” маъсулияти чекланган жамияти.

МУНДАРИЖА

07.00.00 – ТАРИХ ФАНЛАРИ

<i>Mustafoyev Abubakr Muhiddin o'g'li</i>	
XIII VA XIV-ASRDA YASHAB IJOD ETGAN BUXORO FAQIHLARI VA ULARNING ASARLARI	
TAVSIFI (1-qism).....	9-14
<i>Mirzayev Avazbek</i>	
ANDIJON TAJRIBA PAXTA DALASI TARIXINING ARXIV HUJJATLARIDA YORITILISHI	15-21
<i>Алиджанова Лазизахон Аббасовна</i>	
ИЛМИЙ ТАДҚИҚОТЛАРДА ДИН ВА ТАБОБАТ МАСАЛАСИНИ ЎРГАНИШДАГИ	
ЁНДАШУВЛАР	22-28
<i>Sobirov Sardorbek Abdusattor o'g'li</i>	
XIX-ASRNING IKKINCHI YARMIDA SHARQIY TURKISTONDA ROSSIYA VA BRITANIYA	
IMPERIYALARI RAQOBATI	29-34
<i>Джалолов Бахром Джамалович</i>	
СОВЕТ ҲОКИМИЯТИНИНГ ЎЗБЕКИСТОНДА “ПАХТАЯККАҲОКИМЛИГИ” СИЁСАТИ ВА	
БОЛАЛАРГА КЎРСАТГАН ТАЪСИРИ	35-39
<i>Maxmatkulova Nozikoy Choriyevna</i>	
O'ZBEKISTONDA XX ASRNING IKKINCHI YARMIDA IRRIGATSIYA-MELIORATSIYA VA	
QISHLOQ XO'JALIGINI MEXANIZATSIALASH SOHASIDA YURITILGAN KADRLAR	
SIYOSATI	40-45
<i>Ochilov Farhod</i>	
O'ZBEKISTONDA O'ZINI O'ZI BOSHQARISH ORGANLARINING AHOLINI IJTIMOIY HIMoya	
QILISHDAGI FAOLIYATI	46-52
<i>Ҳамроева Нодира Нормуродовна</i>	
ЎЗБЕКИСТОНДА ЕР-СУВ ИСЛОҲОТИ ЖАРАЁНИДА ИЖТИМОЙ МУОММОЛАР	53-58
<i>Мамажонов Алишер, Алишеров Абдувоҳид Алишерович</i>	
ЎЗБЕКИСТОНДА ГИДРОЭЛЕКТР СТАНЦИЯЛАРНИНГ БАРПО ЭТИЛИШИ ТАРИХИ	59-65
<i>Tursunov Ravshan Normuratovich</i>	
XIX-ASRNING IKKINCHI YARMI – XX-ASR BOSHIDA TURKISTON O'LKASIDA SODIR BOLGAN	
ZILZILALAR TARIXIGA BIR NAZAR	66-71

08.00.00 – ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ

<i>Умурзакова Мўътабархон Нодир қизи</i>	
СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ СОҲАСИНИ ТИББИЙ СУҒУРТА АСОСИДА МОЛИЯЛАШТИРИШ	
МОДЕЛИ	72-78
<i>Ro'zmetov Baxodir Shomurotovich</i>	
TURIZMDA XIZMATLAR MOHIYATI VA UNING IJTIMOIY-IQTISODIY RIVOJLANISHNI	
TA'MINLASHDAGI O'RNI	79-90
<i>Shanazarova Nilufar Baratovna</i>	
MILLIY IQTISODIYOTDA TRANSPORTNING AHAMIYATI	91-99
<i>Рахимов Ойбек Бахтиёрович</i>	
АВТОТРАНСПОРТ ВОСИТАЛАРИНИ СУҒУРТА ҚИЛИШНИНГ ИЖТИМОЙ-ИҚТИСОДИЙ	
МОХИЯТИ	100-109

<i>Болтаев Нурали Шираматович</i>	
АГРАР ТАЪЛИМ ТИЗИМИДА КАДРЛАР САЛОҲИЯТИНИ БАҲОЛАШ МЕЗОНЛАРИ	
АСОСИДА КАДРЛАР ТАЙЁРЛАШНИНГ ЙЎНАЛИШЛАРИ	110-118
<i>Эрханов Муҳаммаджон Абсайитович</i>	
ДАВЛАННИНГ ХАЛҚАРО РЕЙТИНГ ВА ИНДЕКСЛАРДАГИ ЎРНИНИ ЯХШИЛАШДА	
ИҚТИСОДИЙ БАРҚАРОРЛИКНИНГ ЎРНИ	119-124
<i>Жураева Гульзира</i>	
АНАЛИЗ ЭФФЕКТИВНОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В	
МЕЖДУНАРОДНОЙ ТОРГОВЛЕ И УСЛУГАХ В ЭКОНОМИЧЕСКОМ РАЗВИТИИ	125-130
<i>Akbarov Husan O'zbekxonovich</i>	
BOG'DORCHILIKDA TEXNIK SAMARADORLIKNI TAHLIL ETISHNING PARAMETRIK VA	
NOPARAMETRIK USULLARI	131-136
<i>Yaqubova Yulduz Raimovna</i>	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING ISHLAB CHIQARISHINI SAMARALI AMALGA OSHIRISH	
KO'RSATKICHLARI	137-147
<i>Рахимбаев Акмал Азатбоевич</i>	
ЎЗБЕКИСТОН ҲУДУДЛАРИНИ САНОАТГА ИХТИСОСЛАШУВ ДАРАЖАСИНИ ТАРМОҚЛАР	
БЎЙИЧА АНИҚЛАШ	148-157
<i>Saidmurodov Feruz Sodiqjon o'g'li</i>	
SAMARALI SOLIQ SIYOSATI-INNOVATSION RIVOJLANISHGA O'TISHNING ASOSIY	
SHARTI	158-170

09.00.00 – ФАЛСАФА ФАНЛАРИ

<i>Наврӯзова Гулчехра Нигматовна</i>	
БАҲОУДДИН НАҚШБАНД РУБОЙЛАРИНИ ШАРҲЛАГАН Аллома	171-175
<i>Шарифходжаева Наргиза Абдуманнановна</i>	
ФИЛОСОФИЯ СВОБОДЫ, РАВЕНСТВА И СОЦИАЛЬНОЙ СПРАВЕДЛИВОСТИ МУХАММАДА	
АЛИ ДЖИННЫ	176-181
<i>Nasimov Azizbek Azimovich</i>	
AXBOROTLASHGAN JAMIyat RIVOJLANISHIDA AXLOQIY QADRIYATLARNING FALSAFIY	
МОНИЯТИ	182-186
<i>Norkulov Olim Nasimovich</i>	
GLOBALLASHUV JARAYONIDA MIGRATSİYANING AHOLI AXLOQIY QADRIYATLARIGA	
TA'SIRI	187-191
<i>Хасанов Бобуржон Ҳакимович</i>	
ОММАВИЙ НОРОЗИЛИКЛАРНИ ОЛДИНИ ОЛИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ	
ИСТИҚБОЛЛАРИ	192-197
<i>Quramboyev Alisher Maxsudovich</i>	
YANGI O'ZBEKİSTON VA İJTİMOİY DAVLATÇILIK	198-204
<i>Raxmonberdiyev Islombek Ilxom o'gli</i>	
SİVİLİZATSIYALAR TARAQQIYOTIDA MADANIYATLAR TO'QNASHUVINING İJTİMOİY-	
FALSAFIY AHAMIYATI (Samuel F. Xantingtonning "Sivilizatsiyalar to'qnashuv" asari	
asosida)	205-214

Shukurov Orif Jumaboyevich

JAMIyatda yoshlarning ijtimoiy aktivligini oshirish

xususiyatlari va tamoyillari 215-219

10.00.00 - ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ*Akhmedov Oybek Saporbayevich*

Theoretical overview of the definition "term" and "terminology" in

linguistic surveys 220-227

Ravshanova Gulruxbegim Қаҳрамон қизи

ЯНГИ ЎЗБЕК ШЕ'РИЯТИДА ҲАЖВНАВИСЛИК АНЪАНАСИ 228-232

Ortiqova Mavluda Nurmahammadovna

AQOID ILMIDA KAROMAT TUSHUNCHASI VA BADIY ADABIYOTDAGI TALQINI 233-237

Uliqova Mavludaxon

“QON-QARINDOSH” KONSEPTINI FONETIK-FONOLOGIK SATHDA NAMOYON

BO'LISHI 238-243

Rahmonov Asror ibni Nusrat

HERMANN HESSE HAYOTI, IJODI VA ADABIYOTDAGI O'RNI 244-252

Raxmatova Dilafruz Nusratilloyevna

SAMARQAND JADIDCHILIK MAKTABI VAKILLARI ASARLARINING TIL XUSUSIYATI 253-258

Djuraeva Muxlisa Shadiyarovna

INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA OILAVIY NUTQDAGI IJTIMOIY-MADANIY FARQLAR 259-265

Vokhidova Tamanno Saidjonovna

MEDIALINGUISTICS AS A MODERN SCIENTIFIC DIRECTION 266-271

Djurayeva Shahlo G'ulom qizi, Sattarova Ismigul Baxtiyorovna

INGLIZ ADABIYOTLARIDA KIRITMA BIRLIKLARNING BADIY SEMANTIKASI 272-277

12.00.00 - ЮРИДИК ФАНЛАР*Uzakova Go'zal Sharipovna*

O'ZBEKİSTON RESPUBLİKASIDA “YASHIL QURİLISH”NI AMALGA OSHIRISHNING HUQUQIY

MASALALARI 278-286

Mirzaev Shukhrat Shavkatovich

СУЩНОСТЬ И СОДЕРЖАНИЕ КАТЕГОРИИ ПРАВОПОНИМАНИЯ 287-293

Qosimov Botirjon Ma'rufjon o'g'li

SUD HOKIMIYATINING MOLIYAVIY MUSTAQILLIGI: KONSTITUTSIYAVIY TAHLIL 294-301

Islombek Abdikhakimov

QUANTUM COMPUTING AND LEGAL READINESS FOR E-GOVERNMENT SERVICES 302-309

Xodjaeva Shirokhon Olimxon kizi

ПЕРСПЕКТИВЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В СУДЕБНОЙ

СИСТЕМЕ 310-315

Jiyenbayev Baxadir Ospanovich

EKOLOGIK AUDITNI HUQUQIY TA'MINLASHNING AYRIM XUSUSIYATLARI: MILLIY VA

XORIJY TAJRIBA 316-322

Alishaev Sobir Tursunboevich

СУД ҲУКМИНИ ЧИҚАРИШ ЖАРАЁНИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШДА РАҶАМЛАШТИРИШ

ИМКОНИЯТЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ 323-329

<i>Адембаев Аралбай Куралбаевич</i>	
АЙРИМ ХОРИЖИЙ МАМЛАКАТЛАР ЖИНОЯТ ҚОНУНЛАРИДА ТРАНСПОРТ ВОСИТАЛАРИ ҲАРАКАТИ ЁКИ УЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ ХАВФСИЗЛИГИ ҚОИДАЛАРИНИ БУЗИШ УЧУН ЖАВОБГАРЛИК МАСАЛАЛАРИ	330-339
13.00.00 - ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ	
<i>Матенов Рашид Бекимбетович, Анатолий Викторович Тряпельников</i>	
ЮРИДИЧЕСКИЙ ТЕКСТ КАК ОБЪЕКТ ОБУЧЕНИЯ РУССКОМУ ЯЗЫКУ СТУДЕНТОВ- ЮРИСТОВ: ИННОВАЦИОННЫЕ ПОДХОДЫ И МЕЖОТРАСЛЕВЫЕ ПЕРСПЕКТИВЫ	340-346
<i>Xajiyeva Iroda Adambayevna</i>	
TALABALARGA ZAMONAVIY O'ZBEK SHE'RIYATI VA FOLKLOR MUNOSABATINI TUSHUNTIRISHDA PEDAGOGIK TEHNOLOGIYALARNING O'RNI	347-351
<i>Ayatov Raximberdi Ibragimovich</i>	
XORIJUY TILDA TURIZM VA MEHMONXONA BIZNESI SOHASIGA OID SO'Z VA IBORALARNI O'QITISHDA TIL KO'NIKMALARINI RIVOJLANTIRISH	352-357
<i>Saidova Dilobar Ikrambayevna</i>	
MEHRIBONLIK UYLARI TARBIYALANUVCHILARIDA IJTIMOIY XULQ-ATVORNI RIVOJLANTIRISH ZARURATI	358-361
<i>Eshqobilov Elmurod Menglimurod o'g'li</i>	
KOMPETENSIYAVIY YONDASHUV ASOSIDA BO'LAJAK JISMONIY TARBIYA O'QITUVCHISINING KASBIY-PEDAGOGIK IJODKORLIKNI RIVOJLANTIRISH METODIKASI	362-367
<i>Ҳамдамова Шахноза Юсупалиевна</i>	
ТИБИЙ ТАЪЛИМ ТИЗИМИДА ФАНЛАРАРО ИНТЕГРАЦИОН ЁНДАДАШУВ АСОСИДА ТАЛАБАЛАРНИ КАСБИЙ ЛАЁҚАТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ	368-375
<i>Janonova Sitora Berdinazarovna</i>	
TA'LIM VA TARBIYA TARAQQIYOTIDA KOMMUNIKATIV KOMPETENSIYA TUSHUNCHASINING O'RNI	376-381
<i>Турсунбоева Мухлиса Анвар қизи</i>	
ТАБИИЙ ФАНЛАР ФАКУЛЬТЕТЛАРИДА ИНГЛИЗ ТИЛИНИ КАСБГА ЙЎНАЛТИРИЛГАНЛИК АСОСИДА ЎҚИТИШ ПЕДАГОГИК МУАММО СИФАТИДА	382-387
<i>Bakhadirova Shoxina Nadir kizi</i>	
INGLIZ TILIDA GAPIRISH KO'NIKMASINI RIVOJLANTIRISHGA YO'NALTIRILGAN MASHQ VA TOPSHIRIQLARNI ONLINE KO'RINISHDA O'QITISH	388-392
<i>Qurbanova O'lmasoy Usmonovna, Niyozova Shohista Nusratilloyevna</i>	
OILA BARQARORLIGINI SHAKLLANTIRISHNING PEDAGOGIK OMILLARI	393-397
<i>Xudayberdiyeva Mahliyo Zayniddin qizi</i>	
BO'LAJAK O'QITUVCHILARDA KOMMUNIKATIV YONDASHUV ASOSIDA KASBIY SIFATLARINI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK SHART-SHAROITLARI VA INNOVATSION METODLARI	398-403

Raxmatova Dilafruz Nusratilloyevna
Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori PhD,
Samarqand davlat chet tillar instituti katta o'qituvchisi
rahmatovadilafruz2@gmail.com

SAMARQAND JADIDCHILIK MAK TABI VAKILLARI ASARLARINING TIL XUSUSIYATI

Annotatsiya. XIX asr oxiri XX asr boshlarida Turkiston ma'naviy hayoti juda keskin o'zgarishlarga uchradi. Bu hol, tabiiyki, jadid adabiyotida ham namoyon bo'ldi. Birinchidan, shu paytgacha adabiy me'yor sanalgan arab, fors-tojikcha so'zlarning ishlatalishi bo'lsa, ikkinchi tomonidan Turkistonga rus tilining kirib kelishi bilan namoyon bo'ladi. Buning ustiga rus tili orqali Yevropa tillarining kirib kelishi ham o'zbek tilining takomiliga, rivojiga hissa qo'shdi. Samarqand jadidchilik maktabi vakillari asarlari tilini tahlil qilish orqali ijodkorning tildan foydalanish uslubini kuzatish mumkin.

Kalit so'zlar: Turkiston, "usuli savtiya" jadid maktablari, darsliklar, uslub va uslubshunoslik, badiiy obraz, dialektizm, jargon so'zlar, ijtimoiy-tarixiy jarayon.

Rakhmatova Dilafruz Nusratilloevna
PhD, Candidate of Philological Sciences, Senior Lecturer of
Samarkand State Institute of Foreign Languages
rahmatovadilafruz2@gmail.com

THE LINGUISTIC FEATURE OF THE WORKS OF REPRESENTATIVES OF THE SAMARKAND SCHOOL OF JADIDISM

Abstract. At the end of the XIX - beginning of the XX century, the spiritual life of Turkestan underwent very drastic changes. This, of course, manifested itself in the Jadid literature. Firstly, if there is the use of Arabic, Persian-Tajik words, which until then were considered a literary norm, then, secondly, this is manifested in the penetration of the Russian language into Turkestan. In addition, familiarity with European languages through the Russian language also contributed to the improvement and development of the Uzbek language. Analyzing the language of the works of representatives of the Samarkand Jadid school, one can trace the style of language use by the creator.

Keywords: Turkestan, Jadidi schools "usuli savtia", textbooks, stylistic and methodological studies, artistic image, dialecticism, slang words, socio-historical process.

Рахматова Диляфруз Нусратиллоевна
Кандидат филологических наук, старший преподаватель
Самаркандского государственного института иностранных языков
rahmatovadilafruz2@gmail.com

ЛИНГВИСТИЧЕСКАЯ ОСОБЕННОСТЬ ПРОИЗВЕДЕНИЙ ПРЕДСТАВИТЕЛЕЙ САМАРКАНДСКОЙ ШКОЛЫ ДЖАДИДИЗМА

Аннотация. В конце XIX - начале XX века духовная жизнь Туркестана претерпела кардинальные изменения. Это, естественно, проявилось и в джадидской литературе. Во-первых, употребление арабских, персидско-таджикских слов, которые до тех пор считались литературной нормой, во-вторых, это проявляется в проникновении русского языка в Туркестан. В добавок ко всему, знакомство с

европейскими языками через русский язык также способствовало совершенствованию и развитию узбекского языка. Анализируя язык произведений представителей самаркандской школы джадидов, можно проследить стиль использования языка.

Ключевые слова: Туркестан, джадидские школы "усули савтия", учебники, стилевые и методологические исследования, художественный образ, диалектизм, жаргонные слова, социально-исторический процесс.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V4I1Y2024N34>

Kirish. Matnning tili va uslubiyatini tahlil qilish orqali insoniyat ma'naviy madaniyatining tarixi va mohiyatini o'rganish mumkin. Uslubiyat tilshunoslikning tildan foydalanish uslublarini o'rganadigan tarmog'i sifatida til uslublari, nutq uslublari, janr uslublari, ma'lum bir yozuvchining individual uslubini tadqiq qiladi. Tilning ifodaviy vositalarini va ulardan turli nutqiy munosabatlarda foydalanish usullarini o'rganadi. Shunga ko'ra tilshunos olimlar uslubiyatni uch turga bo'lib tadqiq qilishni tavsiya etadilar. Unga ko'ra: a) til uslubiyati; b) nutq uslubiyati; c) matn uslubiyatiga bo'lib o'rganish mumkin. Til uslubiyatini funksional uslubiyat sifatida til birliklarining ma'lum sharoitdan tashqaridagi holati o'rganiladi. Nutq uslubiyati tilning ijtimoiy hayotda, ma'lum shaklda qo'llanishiga qarab ajratiladi. Matn uslubiyati amaliy uslubiyat deb ham yuritiladi. Bunda matn uslubi, yozuvchi uslubi, adabiy oqim uslubi o'rganiladi. Matnda til faqat fikr shakli bo'lib qolmay, balki badiiy obraz unsuri sifatida ham qaraladi. Matnda har qanday til fakti badiiylik vazifasini bajarishi mumkin. Bunga adabiy tilga kirmagan dialektizmlar, jargonlar ham muhim ahamiyat kasb etadi. Til materialining vazifasi matnda o'zgaradi. Matn uslubiyati tilning adabiyotda qanday qilib san'at hodisasiga aylanganini tekshiradi. Matn uslubiyati faqat yozuvchining tildan foydalanishdagi o'ziga xosligini, asar tilining xususiyatlarini tadqiq etish bilan chegaralanishini hisobga olsak, har bir yozuvchining individual munosabati namoyon bo'ladi.

Adabiyotlar tahlili va metodologiyasi. Tadqiq qilinayotgan XIX asr oxiri va XX asrning boshlarida jamiyatda katta siyosiy, ijtimoiy, madaniy, tarixiy o'zgarish yuz berdi. Bu esa, tabiiyki tilda o'z aksini topdi. Bu hol, adabiy tilning yangi so'z va jumlalar bilan boyib borishini hamda ishlatalib turgan so'zlarning yangi ma'no nozikliklari kasb etishini, tilning morfologik va sintaktik qurilishdagi takomillashuvini aniqlashni taqozo etadi. Shu bilan birga, aloqa vositasi bo'lgan tilning fan, madaniyat, adabiyot va san'at taraqqiyotiga ta'sirini o'rganishni, adabiy til taraqqiyotida ijtimoiy rivojlanish qonunlarining aks ettirilishini hamda til taraqqiyotining o'ziga xos xususiyatlarini o'rganadi.

"Har bir adabiy tilning vujudga kelishi ijtimoiy-tarixiy jarayonlarning mahsuli bo'lgani kabi, undagi funksional stillarning shakllanish taraqqiyoti ham bevosa ana shu jarayonga bog'liq. Shunday ekan, har bir tildagi uslublarning paydo bo'lishi va rivojlanishi tilning o'zi qadar uzoq davrlarni qamrab oladi" [2.44]. Tilshunos olim Suyun Karimov o'zbek tili va adabiyotining boshlanish davri salkam ming yillik tarixni o'z ichiga olishini inobatga olib, XI asrdan chinakamiga rivojiana boshlagan o'zbek badiiy ijodining bir qadar murakkab yo'llardan borganligiga e'tibor qaratadi. XIX asrning ikkinchi yarmigacha bo'lgan davrini bir va undan keyingi davrni ikkinchi bir bosqich sifatida o'rganishni taklif etadi. Birinchi davr o'zbek badiiy uslubiga Sharq adabiyotining bevosa, ikkinchi davrga esa Yevropa adabiyotining bilvosita ta'siri sezilarli darajada bo'lganligi til birliklari orqali namoyon bo'ladi, deb ta'kidlaydi. Yevropa adabiyoti ta'siri jadid namoyandalarining badiiy asarlariada ham seziladi.

“Agar biz O’rta Osiyo xonliklarining Moskva davlati bilan XVI-XVII va XIX asrlarda olib borgan savdo va diplomatik aloqalariga oid turli yorliqlar, elchilar maktublari, tarixiy-maishiy hujjatlarni ko’zdan kechirsak, *o’rus, knoz, put (pud), dujna (dyujina), yashik, samovar, konfut (konfeta), patnus (patnos), lampa* kabi so’zlarning qo’llanganligini ko’ramiz. Ushbu so’zlar ko’proq og’zaki so’zlashuv orqali kirgani uchun fonetik o’zgarishlarga uchrab, o’zbek tilining ichki taraqqiyot qonunlariga bo’ysungan”[1.84].

Bu holat O’rta Osiyoning ruslar bosib olgandan keyin jadallahdi. Natijada o’zbek tilining lug’at tarkibiga siyosat, savdo, transport, moliya, pochta-telegraf, sanoat, harbiy-ma’muriy, uy anjomlari, tabobat, san’at, adabiyot va boshqa sohalarga xos so’z va atamalar kirib o’zlasha boshladi.

Xususan, rus tili va rus tili orqali Yevropa tillaridan kirgan so’zlar:

Politseyskiy, pristuv (pristuf), interesniy, dyujina, izvozchik, zako’n (zakon), doktor, injener, sudya, izvinit, isprizdim, izvinit, ispasiba, priexal, mersi, dobriy vechrim (“Padarkush” Mahmudxo’ja Behbudiy).

Duma vakili, gosudarstvenniy, gosudarskiy, vagon, no’mra (nomer), paraxo’d, mineralniy vo’da, istansa, vokzol, imperatur, do’xtir, moshina, elektrli tramvay, ofisar, konsul, bilet, gimnoziyo, po’lis, jandarm, paspo’rt, matros (“Qasdi safar” Mahmudxo’ja Behbudiy).

Panlava, Chemberlen, Liga nosa, kommunist, kultur, bonka (bank), chervon, dekret, teatr, jurnol, gazet, kon’yak (Saidahmad Siddiqiy-Ajziy. Davr matbuotida bositgan she’rlari)[3.233].

Missioner, volost, volostnoy, o’ktabr (oktyabr), manifest, duma, nomer, susiyolizm (sotsiolizm), prog’rom (programma), jug’rofiya, g’azeta, isxulostiki (sxolastika), filo’suf, prutest, paroxud, teregrof, ayruplon (Hoji Muin. Tanlangan asarlar)[4.129].

Tipichniy, yubiley, komissar, plan, suflyor, zajigalka, lirika, pyesa, klassik, simvolicheski va boshqalar (Vadud Mahmud. Tanlangan asarlar)[5.154].

Ishlab chiqarish va savdoning rivojlanishi, sinflarning vujudga kelishi, yangi davlatning paydo bo’lishi yoki qayta shakllanishi, ilm-fan va adabiyotning taraqqiyoti kabi ijtimoiy, tarixiy, siyosiy omillar til taraqqiyotida katta ta’sir ko’rsatganligini va bu har bir omil o’zbek adabiy tilida o’z aksini topish bilan chegaralanib qolmay, balki badiiy tasvir vositalari taraqqiyotiga ham o’z ta’sirini ko’rsatganligini tilshunos olim Suyun Karimov ta’kidlagan [2.44].

Muhokama va natijalar. O’zbek adabiy tilining tarixiy taraqqiyot davriga nazar tashlab, o’zlashgan so’z va so’z shakllari turli davrlarda turlicha ijtimoiy sabablar bilan kirib kelganligining guvohi bo’lish mumkin.

Jahonda hech bir til yo’qli, uning lug’ati faqat o’z so’zlaridan tashkil topgan bo’lsin. Boshqa tillardan olingan so’zlar o’sha tilda yo o’z shaklini qanday bo’lsa, shunday saqlaydi, yoki uning leksik tizimi, tabiat, grammatic qurilishi, so’z yasalishi va imlo qoidalariga uyg’unlashadi. O’zbek adabiy tili va shevalarida boshqa tillardan kirgan so’zlar ham og’zaki so’zlashuv orqali, ham kitobiy til orqali o’zlashgan. O’zbek shevalari lug’at tarkibiga esa asosan og’zaki so’zlashuv orqali kirib kelgan.

O’zbek va tojik xalqlari qadim zamonlardan beri bir makonda yashab, bir-birlari bilan doimo xo’jalik, iqtisodiy-ijtimoiy va madaniy munosabatda bo’lib kelganlar. Ular o’tmishda yirik qurilish ishlarini barpo etganlar, dushmanlarga qarshi kurashganlar, oilaviy hayot kechirganlar hamda tabiat va jamiyat silsilasiga bardosh bergenlar. Madaniy yodgorliklardan hamkorlikda foydalanganlar. Ikki millat va bir xalq deb ta’rif beriladigan ushbu aholi o’rtasidagi yaqinlik milodiy VI asrda boshlanganligini akademik B. G’afurov ta’kidlagan edi [6.110].

O'zbek va tojik xalqlari o'rtasidagi hamkorlik va yaqinlik ularning tillariga ta'sir etmay qolmadi. Natijada tojik tilidan o'zbek tiliga ko'pgina so'zlar, so'z shakllari, iboralar, izofali birikmalar o'tib, o'zlashdi. O'zbek tilining lug'at tarkibida ijtimoiy hayot, kasb-hunar, adabiyotsan'at, hayvonot dunyosi, jonivorlar, o'simliklar, tabiat hodisalari, vaqt, masofa, o'rinn-joy va boshqa sohalarga oid bo'lgan tojikcha so'zlar uchraydi.

Fors-tojikcha so'z, ibora, izofali birikmalar jadid adabiyoti namoyandalarining 1910 yilgacha bo'lgan asarlari tilida ko'p uchraydi. Turkistonlik jadidlar tilni soflashtirish va soddalashtirish, o'z ichki imkoniyat — sheva va lahjalardan foydalanib, tilni boyitishga harakat qilishgan bo'lishsa-da, asarlarida quyidagi fors-tojikcha so'z va izofali birikmalarni uchratish mumkin:

nekbaxt, nochor, mozoriston, xomushona, shams, ob, giriftor, duoxon, zyon, oftob, aslo, devona, shashqator, otashin, chehra, poymol, yodgori, shoyadki, behuda, paymuda, so'zan, bedarbedavo, havo sof, libosi motam, yaki digar, sohibi chehra, ro'yi rizo, baroi hujum, naqshi zar, olami hama (Mahmudxo'ja Behbudiy "Oq yelpog'ichli chinli xotun") [7.106].

dastijon, urfon, donish, chashma, shabiston, guliston, sarukor, raftor, dastor, sarxush, dushvor, giryon, xunrez, yaksar, osori jadid, siynayi parxun, gulshani javlon, Shar'i Qonun, ahli zunnor, sohibi ehson, chashmi xunbor (Saidahmad Siddiqiy-Ajziy "Oyina" jurnalining №37,38 sonlarida chop etilgan she'rlari) [3.232].

qalamtarosh, noshukur, behuda, po'stin, kambag'al, bacha, oshno, panjara, pishak, savdogar, bo'ston, behroq (Saidrizo Alizodaning kichik yoshdagi bolalar uchun yozgan matnlari) [9.52].

yoron, obro'y, nodon, amaldor, hamyon, pistadahon, masxaraboz, boybachcha, sarafroz, dardkash, qimorboz, ordfurush, oshxona, ko'knorxona, nimg'urma, sho'rapo'sht, Sunnati Xudo, Bandai Xudo, hifzi sihhat, chashmai shifo, sunbuli sahro (Hoji Muin "Mashrab" jurnalining 1925 yilgi sonlarida chiqqan hajviy matnlari) [4.121].

chaman, sabo, panja, darmon, arjumand, giryon, guftor, ko'hsor, dastgir, digarxon, purkor, zeru po, zadai ta'b, kulbai ahzon, la'li nob (Vadud Mahmud "Tanlangan asarlar"dan) [5.124].

Yuqoridagi fors-tojikcha so'zlar, asosan, ot turkumiga, qisman sifat, ravish, son turkumlariga oid bo'lib, ularning ayrimlari o'zbek tili lug'atiga o'rashib qolgan.

Jadid adabiyoti namoyandalarining badiiy asarlarida fors-tojikcha so'z va iboralar, izofali birikmalarning ko'pligini Turkiston elining ikki tilliligi bilan ham izohlash mumkin. Alisher Navoiy yozadi: "... turkning kattadan kichigigacha, xizmatkorlaridan begigacha sart (tojik-fors) tilidan bahramanddirlar. Shundayki, o'z tirikchiliklariga oid ahvollar so'zlata olurlar, balki ba'zilari adabiy ravishda so'zlasha olurlar. Hattoki, turk shoirlari forsiy tilda rangdor she'rlar va shirin hikoyalar yuzaga chiqara olurlar" [10.46].

O'zbek adabiy tili lug'at tarkibida arab tilidan kirib o'zlashgan so'zlar ham mavjud. Bu so'zlarning kirib kelishi arablarning Movarounnahrga qilgan istilochilik harakatlari bilan aloqadordir. Arablar VII asrning ikkinchi yarmi va VIII asrda O'rta Osiyon bosib olganlaridan so'ng mahalliy aholi Islom dinini qabul qilishga majbur bo'ladi. Islom dini bilan birga arab yozuvi ham keng tarqala boshlagan. Maktab, madrasa, masjid va idora ishlari asosan arab yozuvi hamda arab tilida olib borilgan. Arab tilining kitobiy til hamda davlat tili bo'lib qolish an'anasi ancha vaqtgacha davom etib kelgan. Ana shu jihatdan yondashsak, arabcha so'z, so'z shakllari va iboralar o'zbek adabiy tiliga kitobiy til va qisman og'zaki so'zlashuv nutqi orqali kirib o'zlashgan. Arab tilida ilmiy atamalarning puxta ishlanganligi, uning lug'at boyligi va

uslubiy imkoniyatlari rang-barangligi, qulayligi, xususan, jahon miqyosidagi adabiy tillardan biri bo'lgani uchun mahalliy olimlar o'z asarlarini ana shu tilda yozganlar. Bu esa, tabiiyki o'zbek tili tarkibidagi arabcha so'zlarning oshishiga sabab bo'ldi.

adib, fano, rihlat, tolis, ruju', maqsud, mushtaq'il, mavt, xotiman, munavvar, zahmat, ihota, muttasilan, mutaasif, tahayur, ishq, muhabbat, kulfat, muqtase', zinhor, asror, ahd, ta'ziyat, soliha, mustaqbala, tafakkur (Mahmudxo'ja Behbudiy "Oq yelpog'ichli chinli xotun") [7.118].

tamaddun, g'aflat, mакtab, ta'lim, mujarrab, mumtane', imon, isloh, ruh, maqsud, malhuz, jannat, mahfuf, sabr, vahshat, maorif, ma'rifat (Saidahmad Siddiqiy-Ajziy "Oyina" jurnalining №37,38 sonlarida chop etilgan she'rlari) [3.210].

himmat, navo, taqvo, tasbeh, ixlos, xalos, mazhab, guman, imon, olim, olam, hikoyat, fig'on, rohat, muborak, lazzat, vajh, (Saidrizo Alizodaning kichik yoshdagi bolalar uchun yozgan matnlari) [9.52].

makr, sajda, nafs, murod, da'vo, juvon, musharraf, alhaq, bazm, majlis, zohir, taajjub, ummat, istirohat, taqvo, musulmon, haq (Hoji Muin "Mashrab" jurnalining 1925 yilgi sonlarida chiqqan hajviy matnlari) [4.129].

mahmar, madrasa, ta'zim, g'urbat, manfur, mutaasir, altof, iqtifo, istinod, ixtitol, majhul, muzahhab, muntahab, muqtado, ofiyat, riyosat (Vadud Mahmud "Tanlangan asarlardan") [5.124].

O'zbek tilida ishlatiladigan arabcha so'zlar turli sohaga xos so'zlardan iborat bo'lib, bular ham fors-tojik tilidan o'tib o'zlashgan so'zlar kabi fonetik, morfologik, semantik va imlo jihatdan uyg'unlashgan holda qo'llaniladi.

Jadid adabiyoti namoyandalari asarlarida shunday so'zlar ham uchraydiki, ularning qaysi tilga taalluqli ekanini aytish mushkul. Bu so'zlarning tarkibi o'zbekcha-arabcha, arabcha-tojikcha, arabcha-o'zbekcha, arabcha-o'zbekcha-tojikcha, tojikcha-tojikcha-arabcha yoki uning aksicha tuzilgan.

Beqaror (f-t.be+ar.qaror), *beandisha* (f-t.be+toj.andisha), *bee'tibor* (f-t..be+ar.e'tibor), *nomuntazam* (f-t.no+ar.muntazam), *sarlavha* (f-t.sar+ar.lavha), *kitobfurush* (ar.kitob+f-t.furush), *duogo'y* (ar.duo+f-t.go'y), *dimog'dorlik* (o'z.dimog'+f-t..dor+o'z.liq), *soatsoz* (f-t.soat+f-t.soz), *muomalador* (ar.muomala+f-t.dor), *musulmoniy* (ar.musulmon+f-t.iy), *tarbiyasizlik* (ar.tarbiya+o'z.siz+o'z.liq), *padarkushlik* (f-t.padar+f-t.kush+o'z.liq), *bachagiryon* (f-t.bacha+f-t.giryon), *ilmsizlik* (ar.ilm+o'z.siz+o'z.liq), *betarbiyalik* (f-t.be+ar.tarbiya+o'z.liq), *hukmfarmo* (ar.hukm+f-t.farmo).

O'zlashgan so'zlarning ma'lum bir qismi davrlarning o'tishi bilan o'z o'rnini boshqa kirib kelgan yangi so'zlarga beradi va qabul qilgan til lug'atidan arxaik yoki tarixiy so'z sifatida chiqib ketadi. Masalan, ilm-fanga oid arabcha atamalar rus va Yevropa tillari orqali qabul qilingan terminlar bilan almashtirildi. "Bu harakat 1989 yilgacha, ya'ni o'zbek tiliga davlat tili maqomi berilgunga qadar tez sur'atlar bilan davom etdi. O'zbekcha so'z va atamalarni almashtirish masalasiga, xususan, ruslashtirishga ijobiy masala, taraqqiyot omili, deb qaralgan bo'lsa ham, aslida tilimiz tabiatini yo'qotishga, uning o'zligini unutishga yaqinlashtirib qo'yilgan edi" [1.149].

Jadidlar yaratgan asarlar, darsliklarning tarkibiy tuzilishi, o'quvchilarning yosh xususiyatiga mos matnlar tanlanishi mezonlari, o'qitish usullari chuqur tadqiq qilinishi zarur. Asarlar arab imlosida nashr etilgan ekan, ularni faqatgina o'qish bilan chegaralanib qolmay,

adabiy idrok, uslubchiga xos bilim zarur. Bundan tashqari davr xususiyatini ham anglash ahamiyatga molik.

Adabiyotlar/Литература/ References:

1. Tursunov U., O'rinboyev B., Aliyev A. O'zbek adabiy tili tarixi. –Toshkent:G'afur G'ulom nomidagi Adabiyot va San'at nashriyoti, 1989 y. –B.259
2. Karimov S. Badiiy matnning uslubiy alomatlari. O'quv qo'llanma.-Samarqand: SamDU nashri, 1992.- B.44.
3. Ibrat, Siddiqiy-Ajziy, So'fizoda. Tanlangan asarlar.-Toshkent:Ma'naviyat, 1999. B.232.
4. Hoji Muin. Tanlangan asarlar. -Toshkent:Ma'naviyat, 2005. –B.129.
5. Mahmud Vadud. Tanlangan asarlar- Toshkent: Ma'naviyat, 2007.-B.104
6. Gafurov B.G. Istorija tadjikskogo naroda.-Moskva,1952. -str. 99-110
7. Behbudiy Mahmudxo'ja. Tanlangan asarlar. Oq yelpog'ichli chinli xotun -Toshkent: Akademnashr, 2018.-B.106
8. Samarqand davlat qo'riqxonasida №KP-5512/661 raqami ostida saqlanayotgan "Oyina" jurnali.
9. Saidrizo Alizoda. Birinchi yil. Alifbe. –Samarqand: Samarqand davlat chet tillar instituti nashriyoti, 2022.-B. 52.
10. Navoiy Alisher. Muhokamat ul-lug'atayn. –Toshkent;1940. –B.46

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

Nº 1 (4) – 2024

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

**Ижтимоий-гуманитар фанларнинг
долзарб муаммолари” электрон
журнали 2020 йил 6 август куни 1368-
сонли гувоҳнома билан давлат
рўйхатига олинган.**

**Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
маъсулити чекланган жамияти**

Таҳририят манзили:
100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой
тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-
уй. Электрон манзил:
scienceproblems.uz@gmail.com
Боғланиш учун телефонлар:
(99) 602-09-84 (telegram).